

Datum
2023-05-19
Vår referens
Andreas Schouten
Utvecklingssamordnare
andreas.schouten@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Granskning av placerade barn och unga på HVB

GRF-2022-21820

Sammanfattning

Malmö stadsrevision har granskat arbetsmarknads- och socialnämndens och grundskolenämndens arbete med placerade barn och unga på HVB. Den sammanvägda bedömningen är bland annat att nämnderna inte helt säkerställer att placerade barn och unga får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Revisionen har granskat flera aspekter av arbetsmarknads- och socialnämndens kärnprocess men i denna tjänsteskrivelse redovisas de rekommendationer som berör grundskolenämnden och de åtgärder som nämnden har vidtagit under läsåret 2022–2023.

Grundskoleförvaltningen har gemensamt med arbetsmarknads- och socialförvaltningen tillsatt en arbetsgrupp som har förenklat och förtydligat socialtjänstens och skolans samverkansrutiner. Rutinerna har även reviderats för att öka rektors delaktighet i placeringsprocessen genom ökad insyn. Därutöver har grundskoleförvaltningen tillsammans med arbetsgruppen tagit fram en FAQ med svar på vanliga frågor som kan uppstå när en elev placeras utanför hemmet för att underlätta arbetet för placerande socialsekreterare. Arbetsgruppens uppdrag är slutfört och förvaltningarna samverkar fortsatt genom etablerade nätverk på lednings- och handläggarnivå. Det är i stora drag för tidigt för att se några tydliga effekter av de vidtagna åtgärderna för enskilda elever men förvaltningarna har nu goda förutsättningar för att upprätthålla en god samverkan och vidareutveckla gemensamma arbetsprocesser på lång sikt.

Förslag till beslut

Grundskolenämnden föreslås besluta

1. Grundskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och skickar det till stadsrevisionen.

Beslutsunderlag

- Granskning av placerade barn och unga på HVB
- G-Tjänsteskrivelse GRNAU 230609 Granskning av Placerade barn och unga (SR-2022-18)

Beslutsplanering

Grundskolenämndens arbetsutskott 2022-10-14

Grundskolenämnden 2022-10-26
Grundskolenämndens arbetsutskott 2023-06-09
Grundskolenämnden 2023-06-20

Beslutet skickas till

Malmö stadsrevision

Ärendet

Malmö stadsrevision har granskat arbetsmarknads- och socialnämndens och grundskolenämndens arbete med placerade barn och unga på HVB. Den sammanvägda bedömningen är bland annat att nämnderna inte helt säkerställer att placerade barn och unga får sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Grundskolenämnden har i ett tidigare yttrande redovisat vilka åtgärder som planeras att genomföras, deras förväntade effekt och när de senast ska vara genomförda, med anledning av de bedömningar och rekommendationer som redovisas i stadsrevisionens rapport. I detta uppföljande yttrande redovisar grundskolenämnden vilka åtgärder som vidtagits under läsåret 2022–2023 och vilken effekt dessa haft i verksamheten.

Granskningens bedömningar och rekommendationer

Stadsrevisionen gör bedömningen att placerade barn och unga på HVB inte alltid får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Av granskningen framgår att en av bristerna är att arbetsmarknads- och socialförvaltningens kärnprocess och dess rutiner vid placering på HVB inte ger ett tillräckligt stöd för placerande socialsekreterare. Av granskningen framgår även att det inte finns en tillräcklig samverkan mellan arbetsmarknads- och socialförvaltningen och grundskoleförvaltningen när barn och unga placeras utanför Malmö.

Bristerna i samverkan medför att grundskolenämndens arbete med skolpliktsbevakning av barn och unga placerade på HVB inte fungerar fullt ut. En konsekvens är att placerade barn och unga ibland får vänta länge på skolplacering i mottagande kommun. En annan följd är att skolplacering även dröjer för placerade barn och unga som återvänder till Malmö. Ibland behöver återvändande barn och unga vänta i tre till sex veckor på en skolplacering i Malmö. I vissa fall har HVB-placeringen förlängts då det inte har ordnats en skolplacering i tid.

Utifrån granskningens resultat lämnas följande rekommendationer:

Arbetsmarknads- och socialnämnden och grundskolenämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att det sker en tillräcklig samverkan så att barn och unga som är eller har varit placerade på HVB i en annan kommun får en skolplacering skyndsamt.

Grundskolenämnden rekommenderas att:

- Stärka arbetet med skolpliktsbevakning för barn och unga som är placerade i andra kommuner.

Grundskoleförvaltningens redovisning av vidtagna åtgärder läsåret 2022–2023 och redo-

görelse för dess effekt i verksamheten

Arbetsmarknads- och socialnämnden och grundskolenämnden rekommenderas att säkerställa att det sker en tillräcklig samverkan så att barn och unga som är eller har varit placerade på HVB i en annan kommun får en skolplacering skyndsamt.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen och grundskoleförvaltningen har två samverkansnätverk. Ett av nätverken utgörs av chefsrepresentanter som träffas omkring fyra gånger per år. Det andra nätverket, som ursprungligen bestod av socialsekreterare och skolpliktshandläggare från skolplaceringsenheten, har nu utökats med en skolplaceringshandläggare för att bredda nätverkets kompetens. Nätverket sammanträder terminsvis och syftar till att uppmuntra kunskapsöverföring och problemlösning på handläggarnivå. Nätverket har startat ett digitalt team vilket har gett medlemmarna en gemensam yta för att sammanställa mötesprotokoll och möjlighet till förklarad dialog över förvaltningsgränserna.

Grundskoleförvaltningen har därutöver gemensamt med arbetsmarknads- och socialförvaltningen tillsatt en tvärprofessionell arbetsgrupp för att identifiera och föreslå lösningar på gemensamma utmaningar utifrån stadsrevisionens rekommendationer. Gruppen har bland annat reviderat nuvarande samverkansrutiner för att underlätta och effektivisera arbetet för placerande socialsekreterare. Rutinernas innehåll och presentation på Komin har omarbetats för att göra rutinerna mer tillgängliga. Överflödiga information har tagits bort och rutinerna har delats upp utifrån vad socialtjänsten ska göra, vad skolan ska göra och vad de ska göra tillsammans för att förtydliga parternas ansvarsroller.

Grundskoleförvaltningen har kartlagt återkommande frågor som kan uppstå i samband med att barn placeras utanför hemmet och har med hjälp av arbetsgruppen tagit fram ett nytt underlag åt placerande socialsekreterare i form av en FAQ (vanliga frågor och svar). FAQ:n finns tillgänglig för samtliga medarbetare som en sida på intranätet Komin och uppdateras kontinuerligt. På sidan finns allmän information och svar på ett brett urval av frågor om bland annat skolplikt, placerade elevers rätt till skola, skolpeng och grundskolenämndens riktlinjer för skolplacering. FAQ:n möjliggör för socialsekreterare att arbeta mer självständigt och effektivt under hela placeringsprocessen då stödbehov av medarbetare på grundskoleförvaltningen minskar. För mer komplicerade ärenden har socialsekreterare även möjlighet att komma i kontakt med och få hjälp av medarbetare på skolplaceringsenheten via enhetens funktionsbrevlådor.

Vad gäller elever som återvänder till Malmö så fattar skolplaceringsenheten beslut om skolplacering löpande i schemalagda intervaller under läsårets gång. Under läsåret 2021–2022 så fattade enheten skolplaceringsbeslut varannan vecka med få avvikelser och denna planering har fortsatt under läsåret 2022–2023. Ett skäl till att skolplacering i Malmö kan dröja är att ansökan om skolplats av olika anledningar inte kan godkännas och behöver kompletteras. För att minska risken för att socialsekreterare inkommer med inkompleta ansökningar innehåller FAQ:n instruktioner för hur en ansökan går till och vilka intyg som behövs för att den ska godkännas utifrån vanliga typfall.

Den 24 maj 2022 beslutade grundskolenämnden om en revidering av riktlinjerna för skolplace-

ring som införde skolbytesformen skolbyte på grund av synnerliga skäl. Skolbytesformen avser bland annat elever som har placerats av socialtjänsten utanför Malmö kommun och behöver återvända till sin skola i Malmö för att få till stånd en fungerande skolgång. Dessa ansökningar hanteras utanför schemalagda handläggningsrundor vilket möjliggör en mer skyndsam skolplaceringsprocess. Sedan implementeringen av skolbytesformen har ett fåtal ärenden avsett elever som har varit placerade utanför hemmet. Bedömningen görs trots detta att det är bra att alternativet finns för de elever som tillhör målgruppen och som behöver återgå till ett tidigare skol-sammanhang för att få till stånd en fungerande skolgång.

Grundskolenämnden rekommenderas att stärka arbetet med skolpliktsbevakning för barn och unga som är placerade i andra kommuner.

I samband med arbetsgruppens revidering av samverkansrutinerna har åtgärder vidtagits för att stärka kommunikationskedjan och utöka informationsutbytet när elever placeras för att effektivisera placeringsprocessens samtliga moment från HVB-placering till skolplacering och slutligen återgång till skolgång i Malmö.

I ett tidigt stadiet av placeringsprocessen ska den placerande socialsekreteraren inkomma med en informationsblankett till skolplaceringsenheten. Blanketten innehåller bland annat uppgifter om vart den berörda eleven är placerad och vilken som är den mottagande skolan, samt relevanta kontaktuppgifter. Utifrån stadsrevisionens rekommendationer har blanketten reviderats och ska nu även innehålla information om socialtjänstens planering avseende elevens skolgång och status på eventuell skolplaceringsprocess om en mottagande skola ännu inte finns. Ett nytt steg i samverkansrutinerna är att den placerade elevens rektor på avlämnande skola ska ta del av informationsblanketten. På så vis säkerställs att samtliga parter har nödvändig ärendekännedom och att rektor har rätt förutsättningar för att vidta lämpliga åtgärder för att minska avbrott i skolgången när skolplacering i den mottagande kommunen dröjer.

Grundskoleförvaltningen har påbörjat arbetet med att löpande kartlägga och föra statistik över skolpliktsärenden avseende elever som behöver byta skola i samband med placering utanför hemmet. Över tid kommer underlaget att kunna användas för att identifiera utvecklingsområden i förvaltningens samverkan med socialtjänsten och därigenom stärka skolpliktsbevakningen av placerade barn och unga.

Förutsättningar för fortsatt samverkan och skolpliktsbevakning av placerade elever

Arbetsgruppens uppdrag har slutförts men båda nätverken erbjuder fortsatt forum för att vidareutveckla förvaltningarnas samverkansprocesser ur ett strategiskt och operativt perspektiv. Det är i stora drag för tidigt för att se några tydliga effekter av de vidtagna åtgärderna för enskilda elever. Med anledning av åtgärderna redovisade ovan görs däremot bedömningen att förvaltningarna nu har goda förutsättningar för att upprätthålla en god samverkan och vidareutveckla gemensamma arbetsprocesser på lång sikt. Genom kontinuerlig samverkan och dialog över förvaltningsgränserna säkerställer båda förvaltningar att placerade barn och unga skolplaceras utan onödigt dröjsmål och får sin rätt till utbildning tillgodosedd under hela placeringsprocessen.

Ansvariga

Joel Valsten Enhetschef
Anette Enhav Avdelningschef
Peter Lindberg Förvaltningschef